TOÀ ÁN NHÂN DÂN **KHU VỰC 6 - NINH BÌNH**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 07/2026/QĐST-VDS	*Ninh Bình, ngày 24 tháng 8 năm 2026*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 6 - NINH BÌNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Đinh Thành Nam.

Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Trọng Hiếu - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thuý Tình - Kiểm sát viên.

Ngày 24 tháng 8 năm 2022, tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 06/2026/TLST-VDS ngày 15 tháng 6 năm 2026, về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"*, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 06/2026/QĐST-DS ngày 11 tháng 8 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Mai Văn H, sinh năm 1960; địa chỉ: Thôn Q, xã L, tỉnh Ninh Bình.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Bà Mai Thị D, sinh năm 1956; địa chỉ: Thôn Q, xã L, tỉnh Ninh Bình.

- *Người đại diện hợp pháp của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Ông Mai Văn H, sinh năm 1960 (là em trai bà Mai Thị D); địa chỉ: Thôn Q, xã L, tỉnh Ninh Bình.

Ông Mai Văn H có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 12/6/2026, lời trình bày của ông Mai Văn H với nội dung như sau:

Cha, mẹ đẻ của ông Mai Văn H là cụ Mai Văn D1 và cụ Lê Thị C (hiện nay đều đã chết), kết hôn với nhau, sinh được 08 người con chung là: Bà Mai Thị D, ông Mai Văn H, ông Mai Văn H1, bà Mai Thị V, ông Mai Văn T, ông Mai Văn C1, ông Mai Văn C2 và bà Mai Thị V1.

Bà Mai Thị D từ khi sinh ra đến khi được 01 tuổi bị viêm màng não, sốt cao, co giật, đã được điều trị nhưng để lại di chứng chậm phát triển trí tuệ. Từ đó trở đi,

bà D có khoảng thời gian dài bị đau đầu, đêm không ngủ, đi lang thang ngoài đường và ngủ luôn ngoài bờ, bụi, người nhà đi tìm về thì mắng nhiếc, quậy phá. Ngày 27/7/2010, gia đình đã đưa bà D đi khám tại Bệnh viện T1, đến ngày 04/8/2010 được ra viện với chuẩn đoán *"Rối loạn tâm thần/Chậm phát triển tâm thần"*. Trong sinh hoạt hằng ngày, bà D ai bảo gì thì làm đó, không nhận biết được đúng sai, không nhận biết được tiền tệ.

Để đảm bảo việc giải quyết các công việc gia đình sau này được thuận lợi, đúng pháp luật, ông H đề nghị Toà án nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với bà Mai Thị D. Đồng thời đề nghị Tòa án cử ông làm người giám hộ cho bà D.

* Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình phát biểu quan điểm: Thẩm phán đã thụ lý việc dân sự đúng thẩm quyền, đúng trình tự, thủ tục tuân thủ theo đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Đề nghị Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:

Áp dụng Điều 27, 35, 39, 149, 361, 367, 370, 376, 377 và 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Áp dụng Điều 22, 46, 47, 48, 49, 57, 58, 59, 136 của Bộ luật Dân sự;

Áp dụng Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25 tháng 11 năm 2015 của Quốc hội và Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 232/KLGĐ ngày 06/8/2026 của V2 đã kết luận *"Tại thời điểm giám định (hiện tại), đối tượng Mai Thị D bị bệnh Chậm phát triển tâm thần nặng; theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), có mã bệnh F72; Tại thời điểm giám định (hiện tại), đối tượng Mai Thị D mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi."*

- Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* đối với bà Mai Thị D của ông Mai Văn H. Ông Mai Văn H là người giám hộ cho bà Mai Thị D.

- Về lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự: Do ông D là người đã trên 60 tuổi và có đơn đề nghị miễn nộp lệ phí nên miễn lệ phí cho ông D.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Toà án nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình nhận định:

[1] Về thẩm quyền: Ông Mai Văn H yêu cầu tuyên bố bà Mai Thị D là người mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 27; Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự thì việc dân sự trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Toà án nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình theo trình tự sơ thẩm.

[2] Về nội dung:

Xét yêu cầu của ông Mai Văn H về việc yêu cầu tuyên bố bà Mai Thị D mất năng lực hành vi dân sự, xét thấy:

Trong quá trình giải quyết việc dân sự, qua thu thập chứng cứ tại địa phương, cùng những người hàng xóm, nơi bà D sinh sống, đều xác nhận:

Bà D từ khi sinh ra đến khi được 01 tuổi bị viêm màng não, sốt cao, co giật, đã được điều trị nhưng để lại di chứng chậm phát triển trí tuệ. Từ đó trở đi, bà D có khoảng thời gian dài bị đau đầu, đêm không ngủ, đi lang thang ngoài đường và ngủ luôn ngoài bờ, bụi, người nhà đi tìm về thì mắng nhiếc, quậy phá. Ngày 27/7/2010, gia đình đã đưa bà D đi khám tại Bệnh viện T1, đến ngày 04/8/2010 được ra viện với chuẩn đoán *"Rối loạn tâm thần/Chậm phát triển tâm thần"*. Trong sinh hoạt hằng ngày, bà D ai bảo gì thì làm đó, không nhận biết được đúng sai, không nhận biết được tiền tệ. Hiện nay bà D đang được hưởng trợ cấp xã hội hằng tháng về bệnh tâm thần mạn tính.

Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 232/KLGĐ ngày 06/8/2026 của V2 đã kết luận:

"- Tại thời điểm giám định (hiện tại), đối tượng Mai Thị D bị bệnh Chậm phát triển tâm thần nặng; theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), có mã bệnh F72;

- Tại thời điểm giám định (hiện tại), đối tượng Mai Thị D mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi."

Như vậy, kết luận giám định sức khỏe tâm thần của bà Mai Thị D phù hợp với nội dung các ý kiến xác nhận của đại diện chính quyền địa phương và những người hàng xóm nơi bà D sinh sống về tình trạng bệnh lý hiện tại của bà D. Do đó, yêu cầu của ông Mai Văn H được chấp nhận và xác định: Bà Mai Thị D là người mất năng lực hành vi dân sự.

Đối với việc ông Mai Văn H yêu cầu được là người giám hộ cho bà Mai Thị D: Xét thấy, bà D không có chồng, không có con, sau khi cha, mẹ ông H, bà D chết thì ông H là người trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng bà D cho đến nay. Vì vậy, yêu cầu này của ông H là hoàn toàn phù hợp với đạo đức xã hội và đúng pháp luật theo quy định tại các Điều 23, 46, 47, 48, 49, 51, 54, 57, 58, 59, 136 của Bộ luật Dân sự nên cần chấp nhận và xác định ông H là người giám hộ cho bà D.

[3] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Mai Văn H phải chịu theo quy định của pháp luật. Tuy nhiên, ông H có đơn đề nghị miễn lệ phí giải quyết việc dân sự. Xét thấy, ông H (sinh năm 1960), hiện nay đã trên 60 tuổi, là người cao tuổi, có đơn đề nghị miễn nộp tiền lệ phí, phù hợp với Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án nên Toà án chấp nhận miễn toàn bộ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự cho ông H.

[4] Về quyền kháng cáo: Đương sự được quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ các Điều 23; 46; 47; 48; 49; 51; 54; 57; 58; 59; 136 của Bộ luật Dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149; 361; 367; 369; 370; 371; 372; 376; 377 và 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* của ông Mai Văn H.

Tuyên bố bà Mai Thị D, sinh năm 1956, CCCD số: 035156005839, cấp ngày 03/10/2021, địa chỉ cư trú: Thôn Q, xã L, tỉnh Ninh Bình, là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Chỉ định ông Mai Văn H, sinh năm 1957, CCCD số: 035060001240, cấp ngày 05/5/2021, địa chỉ cư trú: Thôn Q, xã L, tỉnh Ninh Bình, là người giám hộ cho bà Mai Thị D. Ông Mai Văn H có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của Bộ luật Dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Miễn toàn bộ tiền lệ phí cho ông Mai Văn H.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu được quyền kháng cáo Quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Ninh Bình;
- VKSND khu vực 6 - Ninh Bình;
- THADS tỉnh Ninh Bình;
- Đương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Đinh Thành Nam